

JUDYTA PRZYŁUSKA-SCHMITT

DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/reiz.2018.10.1-9>

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ
„ALTERNATYWNE WALUTY
A PROBLEMY SYSTEMU MONETARNEGO”

LUBLIN, 23 MARCA 2018 ROKU

W dniu 23 marca 2018 r. w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II w Lublinie odbyła się konferencja naukowa pt. „Alternatywne waluty a problemy systemu monetarnego”, zorganizowana przez pracowników Katedry Instytucji i Rynków Finansowych Instytutu Ekonomii i Zarządzania pod kierownictwem jednego z najbardziej uznanych i szanowanych ekonomistów w Polsce, prof. Tomasza Gruszeckiego.

Organizację konferencji dofinansował Narodowy Bank Polski, a materiały promocyjne dla uczestników konferencji dostarczyła Komisja Nadzoru Finansowego. Wybór tematyki konferencji nie był przypadkowy. W sytuacji spadających do zera, a nawet ujemnych stop procentowych oraz nieustającego rozwoju niezależnych od władz państwowych i banków centralnych kryptowalut typu Bitcoin, problemy obecnego systemu monetarnego są bowiem szeroko dyskutowane w świecie. To pobudza do prowadzenia debat prognozujących konsekwencje wprowadzenia systemu bezpieniężnego i ewentualnego dopuszczenia do legalnego obrotu cyfrowych walut.

Biorąc pod uwagę historyczny punkt widzenia, każda władza państwowa dążyła do kontroli nad pieniądzem i monopoli emisji pieniądza państwowego, dlatego wolność emisji pieniądza wydaje się tu jedynie postulatem ideologicznym przedstawicieli libertarian. Mimo to eksplozja tworzenia alternatywnych systemów pieniądza, niezależnych od władz państwowych i banków centralnych, stała się faktem i budzi coraz więcej emocji zwłaszcza tych, którzy upatrują w nim gwarancji wolności jednostki. Dodatkowo, wprowadzone w 2014 r. zerowe stopy procentowe wzmocniają negatywne wrażenie wprowadzania bankowego instrumentu do skutecznego zamachu na środki zgromadzone przez oszczędzających. Ustawodawcy stają zatem przed koniecznością wprowadzenia takich regulacji, które przy uwzględnieniu nowych technologii zapewnią prawa wszystkich zainteresowanych.

Celem konferencji była wymiana poglądów świata nauki i ludzi biznesu w obszarze rozwoju FinTech, cyfrowych systemów płatności wraz z ich wadami i zaletami, w obliczu

---

Dr JUDYTA PRZYŁUSKA-SCHMITT – Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Wydział Nauk Społecznych, Instytut Ekonomii i Zarządzania, Katedra Instytucji i Rynków Finansowych; adres do korespondencji: Al. Raławickie 14, 20-950 Lublin; e-mail: judytap@kul.lublin.pl

problemów współczesnego systemu monetarnego. Liczny udział wzięli w niej studenci, dla których wiedza w tym zakresie jest obecnie niezwykle pożądana.

Interesujące wystąpienia panelistów oraz stanowisko instytucji NBP i KNF miało na celu zapewnienie obiektywnego spojrzenia na poruszaną problematykę z punktu widzenia wszystkich zainteresowanych uczestników tego rynku, zarówno praktyków, naukowców, państwowych instytucji finansowych, jak i tych, których zadaniem jest stać na straży bezpieczeństwa obrotu finansowego oraz przestrzegania prawa. Nad pieniądzem alternatywnym i problemami obecnego systemu monetarnego debatowali zatem przedstawiciele świata nauki i biznesu.

Konferencje otworzyła Dziekan – dr hab. Helena Żukowska, prof. KUL, która w imieniu władz Wydziału Nauk Społecznych KUL przywitała przybyłych gości oraz studentów.

Pierwszy panel konferencji poświęcono zagadnieniu wprowadzenia do problematyki współczesnego pieniądza. W tej części wystąpiło trzech prelegentów: prof. dr hab. Tomasz Gruszecki, dr Judyta Przyłuska-Schmitt oraz Dariusz Brzozowiec – twórca polskiej waluty lokalnej Zielony.

Jako pierwszy głos zabrał prof. Tomasz Gruszecki, który w swym wystąpieniu przedstawił trudności w rozumieniu współczesnego pieniądza. Na podstawie teorii pieniądza ukazał różnice w podejściu do klasycznej definicji pieniądza opartej na jego fundamentalnych funkcjach: transakcyjnej, miernika wartości i tezauryzacji, a pojmowaniem pieniądza jako długu i pochodzeniem pieniądza od państwa. Warto przybliżyć bogate doświadczenie zawodowe prof. Gruszeckiego, który jest nie tylko polskim ekonomistą, lecz także menagerem, będącym kierownikiem Ministerstwa Przekształceń Własnościowych w rządzie Jana Olszewskiego. Od ponad 30 lat jest związany z Katolickim Uniwersytem Lubelskim, pracował również w Wyższej Szkole Handlu i Prawa im. Ryszarda Łazarskiego. Od 1981 r. pełnił funkcję eksperta ds. ekonomicznych Komisji Krajowej „Solidarności”. Był członkiem rad nadzorczych, m.in. Centrum Bankowo-Finansowego S.A., Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A., Banku Gospodarstwa Krajowego oraz członkiem rady Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. W 2007 r. został powołany na stanowisko przewodniczącego rady nadzorczej PZU, a w 2010 r. prezydent RP Lech Kaczyński mianował go na członka Narodowej Rady Rozwoju. Obecnie jest członkiem kolegium redakcyjnego czasopisma „Bank i Kredyt”. Profesor Gruszecki jest autorem wielu książek i artykułów ekonomicznych oraz opracowań na portalu internetowym w obserwatorze finansowym. W 2017 r. został odznaczony przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Kolejnym prelegentem była Judyta Przyłuska-Schmitt, doktor nauk ekonomicznych. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się wokół finansów w dwóch obszarach: problematyki przeobrażeń w systemie ubezpieczeń oraz alternatywnych walut lokalnych i wirtualnych, a w szczególności Bitcoin. Oba te obszary wykorzystują technologie blockchain, FinTech i InsurTech. Dr Przyłuska-Schmitt, przedstawiła problem konkurencyjności walut na amerykańskim rynku, na przykładzie *E-gold* i *Liberty Dollar*. W swoim wystąpieniu wykazała, iż amerykańskie przepisy prawne nie zostały doprecyzowane, aby definitywnie zabraniały kreacji prywatnych pieniędzy, lecz jakiegokolwiek nadużycia w tym obszarze mogą przynieść

poważne konsekwencje ich twórcom. Okazało się bowiem, iż ustawodawstwo stanowe stoi w sprzeczności z ustawodawstwem federalnym USA, co pozwoliło twórcom *E-gold* i *Liberty Dollar* przez wiele lat beztrudno funkcjonować na amerykańskim rynku. Puenta tej prezentacji ukazała, że żadna władza państwowa nie odda kontroli nad podażą pieniądza.

Na zakończenie tego panelu głos zabrał Dariusz Brzozowiec, który w interesujący sposób przedstawił zalety korzystania z takiej formy płatności, a zarazem zaprezentował dane empiryczne dotyczące dynamicznie rozwijającej się sieci przedsiębiorców biorących aktywny udział w tym projekcie. Swoim wystąpieniem rozbudził ciekawość studentów, których interesowały szczegóły funkcjonowania polskiego systemu lokalnego pieniądza. Warto nadmienić, iż D. Brzozowiec jest zarówno praktykiem, jak i znawcą problematyki walut lokalnych na świecie. Od kilkunastu lat popularyzuje również wiedzę o lichwie, o pieniądzu odsetkowym, o globalnym systemie finansowym, w tym o systemie pieniężnym. Jest autorem licznych wystąpień publicznych, dostępnych również na portalu YouTube oraz uczestnikiem wielu krajowych konferencji, sympozjum i seminariów.

W kolejnym panelu konferencji prelegenci zajęli się problematyką przyszłości alternatywnych walut. Pierwszy prelegent, Jacek Czarnecki, prawnik, absolwent Uniwersytetu Warszawskiego oraz Uniwersytetu Oksfordzkiego, od 2014 r. specjalizuje się w technologii blockchain, FinTech i nowych technologiach. W tym obszarze przedstawił dwa istotne zagadnienia: „Prawne aspekty kryptowalut i tokenów blockchainowych” oraz „Tworzenie systemów pieniężnych z użyciem technologii blockchain”. Zwłaszcza ten drugi temat okazał się bardzo interesujący, biorąc pod uwagę imponujący rozkwit technologii blockchain za granicą zarówno w obszarze teorii, jak i praktyki. W Polsce ta problematyka jest niestety słabo jeszcze rozpoznana.

Kolejnym prelegentem był Paweł Opitek, doktor nauk prawnych, prokurator delegowany do Prokuratury Krajowej, ekspert Instytutu Kościuszki ds. Cyberbezpieczeństwa, członek Strumienia Blockchain/DLT i Waluty Cyfrowej przy Ministerstwie Cyfryzacji, Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego oraz Centrum Technologii Blockchain przy Uczelni Łazarzkiego. Zajmuje się cyberprzestępczością w obszarze m.in. kart płatniczych, kryptowalut oraz hackingu. Przedstawił interesujące analizy z własnej pracy zawodowej w obszarze oszustw internetowych na krajowych i międzynarodowych rynkach oraz zachowania osób będących ofiarami tego rodzaju przestępstw.

Wojciech Kaźmierczak, absolwent SGH, mający doświadczenie w pracy z danymi w obszarze ich analizy, współzałożyciel organizacji studenckich *Blockchain Technologies and Digital Currencies* oraz *Data Science Management* przedstawił podejście to nowych technologicznych rozwiązań z punktu widzenia młodego pokolenia, które z pełnym optymizmem testuje nowe rozwiązania. Prelegent zaprezentował koordynowany przez siebie projekt Dokuchain, tj. platformy służącej do weryfikacji autentyczności dyplomów uczelni wyższych, opartej na technologii blockchain w Polskim Akceleratorze Technologii Blockchain.

Ostatni panel konferencji koncentrował się na praktycznych aspektach alternatywnych walut. Poruszono w nim zagadnienia dotyczące zarówno kryptowalut, jak i walut lokalnych. Tę część rozpoczął Grzegorz Sobiecki, doktor nauk ekonomicznych Szkoły Głównej Handlowej

w Warszawie, autor publikacji naukowych o kryptowalutach i alternatywnych systemach wymiany. Jego wystąpienie koncentrowało się głównie na wynikach własnych badań, przeprowadzonych w obszarze funkcjonowania waluty komplementarnej Zielony w Polsce. Nie ulega wątpliwości, że istnieje potrzeba rozszerzenia tych analiz, gdyż – w korespondencji do danych statystycznych twórcy Zielonego – rośnie dynamika udziału w projekcie nowych firm.

Kolejny referat, „Blockchain w praktyce”, przygotowali Anna Spoz, doktor nauk ekonomicznych, oraz Rafał Spoz, absolwent Wydziału Mechatroniki Politechniki Warszawskiej, automatyk w zakładzie produkcyjnym z branży chemicznej, w którym odpowiada za prawidłowe działanie i bezpieczeństwo systemów sterowania. Jako pasjonat nowoczesnych technologii, w szczególności internetowych i mobilnych, Rafał Spoz przedstawił możliwości adaptacji i wykorzystania technologii blockchain w przemyśle na przykładzie swojej branży.

Ostatni, bardzo interesujący referat, kończący ten panel, zaprezentował Krzysztof Lewandowski – ekspert Narodowego Instytutu Studiów Strategicznych z zakresu walut lokalnych. Wykładowca ekonomii społecznej w Warszawskiej Szkole Zarządzania – Szkole Wyższej na Studiach Podyplomowych Nawigatorzy Jutra, tłumacz literatury ekonomicznej, panelista I Konferencji Walut Komplementarnych w Europie. W swoim wystąpieniu wyjaśnił w przystępny i obrazowy sposób znaczenie walut lokalnych dla rozwoju gospodarki narodowej i przedsiębiorstw na krajowym rynku. Zagadnienia podjęte przez K. Lewandowskiego zaciekały zwłaszcza studentów, którzy stawiają dopiero pierwsze kroki w obszarze skomplikowanej tematyki mechanizmów funkcjonowania współczesnych finansów.

Konferencja zakończyła się panelem dyskusyjnym, podczas którego dyskutanci zastanawiali się nad możliwymi kierunkami rozwoju systemu walut alternatywnych i podejścia do tej kwestii instytucji państwowych, które obecnie nie zajmują rozstrzygającego stanowiska w tej sprawie. Póki co, raczej koncentrują się na ostrzeżeniach przed cyberprzestępcami w sieci aniżeli na dostrzeżeniu i wsparciu tej alternatywy. Jest to zrozumiałe, gdyż do niedawna decydenci odrzucali kryptowaluty jako eksperyment spekulacyjny. To się jednak zmieniło, gdy pod koniec 2017 roku inwestorzy weszli w Bitcoina i inne kryptowaluty, kreując w ciągu zaledwie 3 miesięcy ponad 684 miliardy dolarów w papierowym bogactwie, zanim ceny spadły w 2018 roku. Całkowity limit wszystkich rynkowych kryptowalut osiągnął 250% zwrotu w 2016 r., a w 2017 r. nawet 3170%. Sam Bitcoin w 2017 r. osiągnął 1300% i na krótko przekroczył wartość 20 000 dolarów. Podsumowanie tematów poruszanych w trakcie konferencji, a także sformułowane pytania badawcze stanowią asumpt do dalszej dyskusji i prowadzenia w przyszłości szeroko zakrojonych badań w obszarze pieniądza alternatywnego.